ГОД. II.

ЯМБОЛЪ, 17 ЯНУАРИЙ 1925 ГОД.

БРОЙ 25 (77).

ТРАКИЕЦЪ

седмиченъ вестникъ за обществени и стопанско-економически новини.

:: УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ. ::

Всичко се изпраща до печатница „Свѣтлина"–Марангозовъ–Ямболъ.

АБОНАМЕНТЪ: за година 70 лв. за 6 месеца 35 лв., за 3 — 20 лева.

Отдѣленъ брой 1·50 лева.

ПЛАЩА СЕ: за известия вѣнчални, годежни и именни дни по 50 л., за скръбни—100 лева.

Официални обявления по 1·50 лв на □ с. м. Сѫдебнитѣ пристави плащатъ по 0·50 лева на дума.

Търговски — по споразумѣние.

За хроникиране—5 лева на редъ.

Всичко въ предплата.

Рѫкописи не се връщатъ.

ИВАНЪ К. МАРАНГОЗОВЪ
не ще може да приема посещения на
именния си день.

Г-ца Минка Г. Гюлева
и
Г-нъ Петъръ Г. Кючуковъ
СГОДЕНИ.
14 януарий 1925 год.
Ямболъ. Ямболъ.

ДАВА СЕ ПОДЪ НАЕМЪ

Стая за живѣене въ горенъ етажъ Предпочита се тихо семейство
4–4 Справка Г. Арнаудовъ, шивашката кооперация

ПРОДАВАТЪ СЕ 230 акции отъ Акционерна Банка «Икономия» - Ямболъ на износна цена. Споразумение **Синове Лазаръ С. Коенъ**— Ямболъ—ул. «Търговска» № 58 7–10

ПЛУГЪТЪ ИЛИ ОРАЛОТО.

Въ днешно време, когато земледѣлцитѣ на цѣлия свѣтъ обработватъ земята си съ плугове, трактори и други видове орѫдия, нововъведени напоследъкъ въ разни европейски и американски земледѣлчески страни, па дори и тукъ тамъ и у насъ, една голѣма часть отъ нашитѣ земледѣлци имъ е мило да се простятъ съ дѣдо Адамовата кука — оралото.

Оратъ си тѣ съ него и крещятъ на лѣво и дѣсно, че тия орѫдия не били за нашитѣ земи, че не орѣли добре, че били скѫпи и изисквали голѣми разходи и пр.

Дали това е така, ще се увѣримъ най-добре, като направимъ едно сравнение между оралото и плуга и видимъ, кое има повече добри страни.

Добритѣ страни на плуга сѫ: Плугътъ е желѣзенъ, а желѣзото освенъ че е по яко, но и полесно се завира въ земята, полесно се плъзга, следователно, ще върви сравнително голѣмината си по-леко дори и въ найсухитѣ земи.

Браздитѣ на плуга сѫ равно отрезани, както отъ страна, тъй и отдолу, когато оралото между всѣка бразда оставя неразработени мѣста подобни на синурчета.

Плугътъ има колесарка, която не позволява никакъ поряздване на добитъцитѣ. При това добитъцитѣ колкото и да се мърдатъ било нагорѣ било въ страни, плугътъ все си върви свободно, а това е тъй, защото окътъ е отдѣленъ и не е закаченъ направо на ралицата, както е въ оралото.

Понеже плугътъ отъ двѣтѣ страни се държи съ синджири, може понѣкога дори безъ да се държи съ рѫка, да оре свободно и право.

Плугътъ обръща напълно буцитѣ така, че докарва тревата съвсемъ отдолу, а коренитѣ ѝ отгорѣ.

Плугътъ можемъ да нагласимъ на каквато искаме дълбочина и ширина и следъ това и едно дете на 10—12 години може свободно да оре съ него, безъ да се измѣня орането.

А добри страни на оралото сѫ: Че е евтено, съ емежа струва 250—300 лева — и че е леко, може да се тегли и отъ слаби волове.

И така, само две сѫ добритѣ страни на оралото, но и тѣхъ ще ги намѣримъ у плуга.

Оралото съ емежа струва 250—300 лева, но колко орала ще счупимъ, до като единъ плугъ стане негоденъ?

Плугътъ може да отиде 10–15 години, когато въ едно лѣто ще счупимъ 2—3 орала, следователно, по-добре е да броимъ наведнажъ 1200—1500 лева, да си купимъ единъ плугъ, отколкото да правимъ всѣки день орало.

Казахме още, че оралото е леко. Но ето че фабрикитѣ почнаха да правятъ и по леки плугове, които могатъ съ единъ чифтъ волове и съ единъ конь да се каратъ. Дори има плугове, на които дъската се обръща и по баиреститѣ ниви може да оре пакъ въ сѫщата бразда.

И тъй где сѫ добринитѣ на прехваленото орало?

Наистина, то е хранило нашитѣ дѣди, бащи и насъ храни сега, но щомъ сѫ се намѣрили умни хора да приготвятъ единъ много по-здравъ и съ по-съвършена работа инструментъ, нима не е по-добре да захвърлимъ оралото на тавана?

Но така е то, нашия земледѣлецъ предъ много други нѣща не се скѫпи да пръска паритѣ си, а за единъ плугъ, който ще му улесни работата, скѫпи се да даде 700—1000 лева за своя полза.

Има нѣколко вида плугове, които се изработватъ отъ различни фабрики, отъ които всѣка една препорѫчва своитѣ, като указва на тѣхнитѣ преимущества предъ другитѣ, обаче, ние трѣбва да гледаме да си набавимъ такива, които да отговарятъ на нашата почва.

Всѣка фабрика си има представители у насъ. Плугове се доставятъ и отъ кооперациитѣ, които ги продаватъ по-евтино и съ улеснения за куповача.

Тракторитѣ сѫ по добри въ всѣко отношение, обаче сѫ скѫпи. Тѣхното купуване трѣбва да става съ общи условия—задружно.

Време е вече да се свестимъ и да почнемъ и ние да работимъ тъй, както работятъ другитѣ хора, за да имаме успѣхъ въ всичко.

В.

Образователна реформа*).

Отъ скоро време при Министерството на Народната Просвета е учредена една комисия, която да се справи съ училищната му политика. Тая комисия съумя да схване изискванията на времето и виждаме на лице редица положения, които тя препорѫчва. Тия преобразования сѫ насочени главно въ учебния материалъ и положението на ученика, не само въ училището, но и вънъ отъ него.

Намъ ни интересува второто.

До скоро, па и сега, нѣкои гледаха на ученика като на вещь, която малко трѣбва да се интересува изъ вънъ училището, като се обръщаше главно внимание само на изучваемото. То бѣ цѣлия кръгъ, въ който се затваряше ученика. И ученицитѣ, следъ свършване на дадено учебно заведение, си оставаха пакъ ученици, неподготвени за живота.

Основанитѣ нѣкояко организации, които включватъ въ себе си и ученицитѣ, играятъ доста голѣма роль за тѣхното подготвяне за обществото, за тѣхното заякчаване като индивиди. Министерството на Народната Просвѣта, схващайки тая имъ заслуга, ги препорѫча и подготви условия за доброто имъ сѫществуване.

Комисията, заедно съ оная, която има за цель да се занимае и специално съ физическото възпитание на школската младежь, намира, че е необходимо да се обърне по-голѣмо внимание на тия организации, да не се игнориратъ тѣ въ своето сътрудничество.

Защото напоследъкъ нѣкои училищни фактори подеха една сепаристична, ако не и реакционна политика; почнаха да ограждатъ ученика тѣсно въ училищнитѣ стени. По тоя начинъ тѣ целѣха да запазятъ младежьта «чиста», безъ да държатъ смѣтка, че ограждането, наложено, не дава добри резултати.

И тукъ тамъ се явиха конфликти, изникнали благодарение неизпълнение нарежданията на Министерството на Народната Просвѣта. Издаденитѣ окрѫжни при разнитѣ случаи сѫ лишно доказателство, че доста отъ подведомственитѣ му сѫ се рѫководили не отъ общата му просвѣтна политика, не отъ изискванията на учебното дѣло, а отъ лични свои усмотрения и подбуди.

Това едва ли би могло да се случи другаде освенъ у насъ; едва ли има въ друга държава такова нееднакво действане при единствено дирижиране. Защото: само Министерството на Народната Просвѣта може да бѫде диригентъ на училищната политика.

А едно такова ограничаване на младежьта, непозволяване да се реди тя въ организации като стенографния съюзъ, юношеския туристски съюзъ, спортната федерация и др. не само за това, защото Министерството на Народната Просвѣта задължава, е спиране на младежкото развитие, е даже престѫпление.

Младежьта трѣбва да живѣе организационно, тя трѣбва да се приучва къмъ общественъ животъ!

Ограничаването ѝ е не само неоправдано, то е престѫпно спрямо нея, спрямо бѫдащето!

Б.

*) По сѫщия въпросъ има изказани хубави мисли и въ брой 1 на в. «Зорница».

ПРЕОБРАЖЕНИЯТА НА ДИОНИСИЙ.

Историята е мъртво старание, ако не успѣва да срастне жилитѣ на стария животъ съ новия, за да възкреси цѣлокупния смисълъ на известно явление. Тогава само — въ моменти на обезвѣрение — тя твори импулси на разумна гордость и творческо възраждане; подтиква изгубени пѫтища и движения.

Д-ръ Шейтановъ въ сказката си — и другаде — иска да подскаже, че земята, чието лице тъпчимъ, е пропита съ погребаното величие на давна култура — подобна на оная отъ древностьта, къмъ които винаги сѫ се отправяли съ възторгъ очитѣ на човѣчеството.

Но — между тая стара тракоримска и новата ни славяно-българска история, благодарение детинското състояние на нашата наука — липсватъ достатъчно връзки. Д-ръ Шейтановъ прави опитъ да открие едно звено между миналото и сегашното: култътъ и преображенията на Дионисий — богътъ на Тракия и Родопитѣ, познаванъ до сега предимно чрезъ Елада, М-Азия и Римъ. Беседата бѣше едно критично сравнение на стари гръцки и римски сведения съ данни отъ нашата археология, митология, фолкльоръ и пр. Много отъ тия данни произхождатъ отъ Ямболъ и околностьта. Все по нашия край — по Странджа — се среща и днесъ чудноватия култъ на огъня у нестинаритѣ, който, изглежда, води началото си отъ култа на Дионисия като богъ на Слънцето. По-обстойно се засѣгна Дионисий като богъ на виното. Сказчикътъ е на мнение, че Дионисий Вакхъ още живѣе — отъ славяно-българското ни минало, дори до наше време. Днешнитѣ винарски центрове (включ. Ямболъ) съ този „духъ на пиене" продължаватъ да сѫ нѣкакви капища на давния вихренъ богъ. Отбелезва се, че въ с. Бояджикъ, Ямболско, още сѫществуватъ обичаи, прилични на есенни вакханалии. Старовремската дума Бекрия — ще да е име на сатиръ винопиецъ и любовникъ. Интересенъ е факта, че старитѣ ни и нови войни иматъ странна зависимость отъ Септемврий — „Кратунъ" — месеца на Вакха.

Че култа на Дионисий е вилнѣялъ широко по нашата земя — личи, че нѣкога два пѫти по Балкана е излизала държавна повеля за изкореняване на лозята — и още че покрай тънкия си „винарски нюхъ" — народната душа — изразена въ словесенъ изразъ, стихове и музика е животрептящъ полъ.

Сказчика се спрѣ на преображението Дионисий Загрѣй — и вижда въ тоя богъ основатель на българската мистика на плодната земя, на височината и на усоитѣ. Загрея Загоре нѣкога е употрѣбявано като название на цѣла България, или въ пѣснитѣ — като приказно добна земя. Отъ култа на Д. Загрея се обособява сетне, Орфей вълшебния свирачъ на лира и богъ на оня свѣтъ. Въ реда на тия сѫждения се набелеза едно ново тълкуване за произхода на старата трагедия—отъ обрѣда на Загрея, известенъ подъ името Омофагия. По сѫщия начинъ се установи по тѣсна връзка на античната комедия съ балканския Вакхъ, като богъ на Пола. Приказна Тракия така става магичната родина на европейския театръ и мистика. Отъ Балканитѣ, известно е, води началото си богомилството като подкваса на цѣлото Възраждане. Най характерно звено между миналото и сегашното на Балкана, Д-ръ Шейтановъ вижда въ връзкитѣ на нашия Боянъ Магесника съ култа на Дионисий. Сказчика разглежда обстойно тоя важенъ

ПРОСЪНИЦИ.

Боже, Твоята пролѣть тукъ злобно притули
усмивката страшна на древенъ палачъ!...
(Жажда).

Средъ мъглитѣ въ просъници виждамъ
унила пролѣть подъ Твойто небе,
и надъ църквата птички че нижатъ
бързи пѣсни за слънцето и — Тебе.

И подобно на калното рало,
съ муденъ ходъ пакъ измамната радость,
тукъ разсипва зора оскудяла —
безъ усмивка, безъ име, безъ святость.

И наситенъ на всичко и на нищо
азъ се връщамъ въ полята кълнили —
да погледамъ подъ мрачнитѣ нощи
обѣта бездушенъ на Твойтѣ години.

И рѫката Ти, безъ трепетъ и страшна,
нѣма пакъ молитви да трогнатъ —
и във зноя средъ огънь разкраченъ
сълзи, като дъждъ, ще изсъжнатъ.

МАЙКА.

И тука е тихо унило мъртвило,
и Бѫдния вечерь е толкова скърбенъ,
че твоето име надъ свѣтлата свила
се губи и зъзне средъ заникъ прегърбенъ.

Следъ малко, предъ димнитѣ улици, тѫжни
ще тръгнатъ насънѣ и всички безродни
съ беззвучнитѣ стѫпки на призраченъ дъждъ—
къмъ минала радость задъ пропасть безбродна.

И тука до малката лампа склоненъ —
съ настръхнала жажда ще търся по пѫтя
въ нощьта, изъ смолнитѣ угари взрена,
стозвучната клетва на спомена скѫпъ.

И пакъ увълченото небе тукъ слиза
въ камшика чевръсть на тамянния димъ —
и тихъ и покрусенъ отново възлизамъ
до трѫбитѣ — тамъ! — на примрялата зима.

А ястреби слѣпи зловещо размахватъ
внезапно запалени тежки крила —
и въ мрака далече самотно прорасива
пакъ, майко, лика ти надъ свещь колѣничила.

Теодоръ Драгановъ.